

СУЧАСНІ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ МИРОТВОРЕННЯ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>05 - соціальні та поведінкові науки</i>
Спеціальність	<i>054 Соціологія</i>
Освітня програма	<i>Врегулювання конфліктів та медіація</i>
Статус дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)/заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>2 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>4 кредити</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік</i>
Розклад занять	<i>Лекційне заняття на два тижні та семінарське заняття щотижня</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: кандидат політичних наук, доцент, Багінський Андрій Владиславович, e-mail: andrei.baginsky@gmail.com Семінарські: кандидат політичних наук, доцент, Багінський Андрій Владиславович, e-mail: andrei.baginsky@gmail.com
Розміщення курсу	

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Основна мета навчальної дисципліни: формування у студентів розуміння сутності сучасних теорій миротворення, способів постконфліктного врегулювання, що спираються на новітні соціологічні дослідження. Навчальна дисципліна «Сучасні теорії та практики миротворення» належить до циклу професійної підготовки. Завдяки засвоєнню змісту дисципліни студенти матимуть можливість аналізувати сучасні теорії миротворення, роль ООН та інших міжнародних організацій у врегулюванні конфлікту, що спираються на новітні соціологічні дослідження.

Викладач надаватиме цілісний огляд багатоманітних форм миротворчості та покаже відмінності та обмеження миротворчих інтервенцій на сучасному етапі. На заняттях буде виявлено особливості новітніх форм миротворчої діяльності. Викладач продемонструє роль посередництва і переговорів у врегулюванні і трансформації конфлікту. Буде розглянуто теоретичні підходи миробудівництва і транзитивного правосуддя. Студенти вмітимуть здійснювати аналіз ефективності миротворчих операцій. Від студентів очікується вміння застосовувати положення сучасних теорій миротворчості до аналізу міжнародних та неміжнародних збройних конфліктів. Для проміжної атестації з дисципліни передбачається здатність студента здійснювати критичний аналіз умов конфлікту та способів підтримання миру на основі новітніх концепцій, що будуть викладені у курсі. Для провадження подальшої професійної діяльності студенти набувають навичок формулювання переговорних позицій під час здійснення миротворчої діяльності, отримують знання щодо основ медіації та засад проведення діалогу.

Для максимальної оцінки з заліку передбачається критичне володіння студентами положень розглянутих теорій миру та конфліктів, знання взаємозв'язків між механізмами миротворчості, миробудівництва та демократизації, а також здатності вільно наводити приклади миротворчої діяльності у соціально-політичних конфліктах сучасності в різних країнах, послуговуючись теоріями миротворчості. Після засвоєння навчальної дисципліни мають продемонструвати такі результати навчання:

Знання:

- основних теоретичних підходів до миротворчості.
- особливостей сучасної системи міжнародних відносин та світового порядку як факторів соціально-політичних конфліктів.
- основних проблем, що постають перед державою та громадянським суспільством при вирішенні конфлікту.
- Знання взаємозв'язків між механізмами миротворчості, миробудівництва та демократизації.

Уміння:

- аналізувати миротворчі операції на прикладі окремих збройних конфліктів
- здійснювати критичний аналіз умов конфлікту та способів підтримання миру.;
- формулювати переговорну позицію під час вирішення конфлікту.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Дисципліна «Сучасні теорії та практики миротворення» є вибірковою і посилює компетентності, що забезпечуються нормативними дисциплінами. Дисципліна «Сучасні теорії та практики миротворення» для студентів спеціальності 054 «Соціологія» і вивчається після опанування навчальних дисциплін «Історія та теорія врегулювання конфліктів», «Політична наука: конфліктологічний підхід», та до дисципліни «Теорія та практика переговорів у медіації», враховуючи, що соціальні конфлікти є спільним об'єктом вивчення даних дисциплін. Для студентів інших спеціальностей засвоєння дисципліни пов'язане з попереднім вивченням соціогуманітарних дисциплін циклу загальної підготовки.

3. Зміст навчальної дисципліни

Перелік тем

Розділ 1. Сучасна миротворчість як наука та діяльність

Тема 1.1. Теоретичні основи миротворення.

Тема 1.2. Концептуальні засади та структура миротворчої діяльності ООН.

Тема 1.3. Соціальні причини та динаміка конфліктів та миру.

Тема 1.4. Подолання конфліктної ситуації.

Тема 1.5. Переговорний процес у подоланні конфлікту.

Тема 1.6. Третя сторона у врегулюванні конфлікту.

Тема 1.7. Підтримка миру та миробудівництво на сучасному етапі.

Тема 1.8. Гуманітарні складові миротворчої діяльності.

Тема 1.9. Миротворча діяльність та захист прав людини.

Розділ 2. Миротворчість та постконфліктне відновлення суспільств.

Тема 2.1. Соціальні наслідки примусової міграції.

Тема 2.2. Ліберальний мир як парадигма врегулювання конфлікту.

Тема 2.3. Встановлення миру та громадянське суспільство.

Тема 2.4. Примирення: сутнісні ознаки та сфери.

Тема 2.5. Рівні примирення.

Тема 2.6. Національне примирення та демократична консолідація.

Тема 2.7. Механізми правосуддя перехідного періоду.

Тема 2.8. Поствоєнна реконструкція: методи і цілі.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова:

1. Багінський А.В. Заходи держави у постконфліктному суспільстві // Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Політологія. Соціологія. Право: зб. наук. праць. – Київ, 2019. – № 1 (41). – С. 17-21.
2. Багінський А.В. "Ліберальний мир" як концепція та практика врегулювання конфлікту // Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Політологія. Соціологія. Право: зб. наук. праць. – Київ, 2019. – № 3 (43). – С.15-20.
3. Багінський А.В. Мобілізація громадянського суспільства у конфлікті на Сході України // Ідеологія та політика. - № 2 (10). - 2018. - С.94-126 // Режим доступу: <https://ideopol.org/wp-content/uploads/2019/01/2.%204.%202018.%20UKR.%20Baginskyi.pdf>
4. Багінський А.В. Правосуддя перехідного періоду: поняття та функції // Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Політологія. Соціологія. Право: зб. наук. праць. – Київ, 2019. – № 4 (44). – С.61-66.
5. Багінський А.В. Теорії модерної держави: війна та кристалізація // Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Політологія. Соціологія. Право: зб. наук. праць. – Київ; Одеса: Типографія «Айс Принт», 2016. – № 1/2 (29/30). – С. 19-25.
6. Базове дослідження із застосування правосуддя перехідного періоду в Україні: монографія / за заг. ред. А. П. Буценка, М. М. Гнатівського. – К.: «РУМЕС», 2017. – 592 с.

Додаткова:

1. Витюк В.В., Данилевич І.В. Национальное согласие и переход от авторитаризма к демократии (испанские уроки) / В.В. Витюк, И.В. Данилевич // Общественные науки и современность. — 1999. — № 2. — С.34— 44.
2. Германия: трансформация через объединение / В. Цапф, Р. Хабих, Т. Бульман, Я. Делей // Социс. — 2002. — № 5. — С. 19—37.
3. Даймонд Л. Прошла ли третья волна демократизации ? / Л. Даймонд // Полис. — 1999. — №1. — С.10 — 25.
4. Гарр Т. Р. Почему люди бунтуют. — СПб.: Питер, 2005. — 461 с.
5. Гуржій О., Лега А., Макаров В. Узагальнення досвіду проведення миро-творчих операцій в другій половині ХХ ст. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2004. – 94 с.
6. Дерлугьян Г. Как устроен этот мир: наброски на макросоциологические темы. – М.: Изд-во Института Гайдара. - 2013. – 176 с.
7. Ергин Д. Ресурсные войны, новые технологии и будущее энергетики. – М.: Альпина Паблишер, 2013. – 712 с.
8. Зерній Ю.О. Як суспільства пам'ятають: механізми та властивості функціонування історичної пам'яті / Ю.О. Зерній // Стратегічні пріоритети. — 2008. — № 4 (9). — С. 35—43.
9. Калдор М. Новые и старые войны: организованное насилие в глобальную эпоху. – М.: Изд-во Института Гайдара. - 2015. – 416 с.

10. Карл Т.Л., Шмиттер Ф. Демократизация: концепты, постулаты, гипотезы (Размышления по поводу применения транзитологической парадигмы при изучении посткоммунистических трансформаций) / Ф.Шмиттер // Полис. — 2004. — № 4. — С.6—28.
11. Карозерс Т. Ошибка теории «позтапной демократизации» / Т. Карозерс // Pro et contra. — 2007. — № 1. — С. 85—105.
12. Кутуєв П. Модерн, модернізація та розвиток: ідеї та практики: Монографія / П.В. Кутуєв – К.: Талком, 2015. - 467с.
13. Куценко О. Зигзаги демократизации политического режима в Украине / О. Куценко // Социология: теория, методы, маркетинг. — 2005. — № 3. — С.65—79.
14. Лебедева М.М. Политическое урегулирование конфликтов: Учеб. Пособие. – М.: Аспект-пресс. - 1999. – 271 с.
15. Легойда В.Р. Гражданская религия в США: некоторые символы и ритуалы / В.Р. Легойда // Полития. — 2000. — № 4. — С.160—171.
16. Лисак Я. Проблеми адміністративно-правового забезпечення підготовки військовослужбовців Збройних сил України до участі у миротворчих операціях // Национальный юридический журнал: теория и практика. – Серпень. - 2015. – С.44-49.
17. Лунин В.С. Становление демократии в послевоенной Японии: [Електронний ресурс] / В.С. Лунин // Россия: третье тысячелетие. Вестник актуальных прогнозов. — 2002. — № 6. — Режим доступу до журн.: <http://www.pereplet.ru/text/lunin15yan03.html>
18. Тилли Ч. Принуждение, капитал и европейские государства. – М.: Издательский дом «Территория будущего», 2009. – 360 с.
19. Шеллинг Т. Стратегия конфликта / Томас Шеллинг; пер. с англ. Т. Даниловой под ред. Ю. Кузнецова, К. Сони́на. — М.: ИРИСЭН, 2007. - 366 с. - (Серия «Международные отношения»).
20. Фісун О.А. Політичний режим України у порівняльній перспективі / О.А. Фісун // Стратегічні пріоритети. — № 1 (6). — 2008. — С.5—12.
21. Daniel Bar-Tal, Lily Chernyak-Hai, Noa Schori and Ayelet Gundar. A sense of selfperceived collective victimhood in intractable conflicts // International Review of Red Cross. - Volume 91. - Number 874. - June 2009. – P.229-258.
22. Mann M. A theory of modern state / The sources of social power. – Vol.2: The rise of classes and nation-states 1760-1914. – Cambridge University Press. – 1993. – P.44-92.
23. Samir Puri (2015) The strategic art of confronting armed groups // Adelphi Series. - 55:459. P. 7-14.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Навчальні заняття з дисципліни “Сучасні теорії та практики миротворення” проводяться у формі лекційних та семінарських занять. На лекціях викладач формулює положення теорій сучасних теорій миротворчості, демонструє кейси сучасних конфліктів, може відтворювати матеріал у вигляді презентації. Лекції відбуваються у формі діалогу, коли викладач задає зустрічні запитання аудиторії щодо навчального матеріалу, може попросити дати оперативну відповідь на поточне запитання, або матеріал попередніх занять. В процесі лекційних занять відбуваються 4 експрес-контрольні на знання ключових понять навчального курсу.

Отримавши базові знання щодо сутності, типологій конфлікту та форм миротворчої діяльності, студенти розроблятимуть карту конфлікту, що передбачає аналіз його соціальних причин. Результати аналізу студенти презентують під час одного з семінарських занять. Передбачається проведення імітаційної вправи, щодо тренування навичок переговорів та ролі “третьої сторони” при врегулюванні конфліктів. Домашня контрольна робота спрямована на відпрацювання навичок наукової роботи студентів, самостійного пошуку літератури, формулювання гіпотез щодо соціально-політичних конфліктів сучасності. Тема домашньої контрольної роботи має довільний характер і обмежується лише предметом навчальної дисципліни. В процесі занять викладач може показувати студентам відео-матеріали, присвячені питанням врегулювання конфліктів. Основною формою роботи на семінарському заняття є

виступ, який поєднує комунікативні здатності студента з демонстрацією та закріпленням знань. Викладач оцінює як глибину, ширину, точність визначень під час виступу студента, здатність оперативно реагувати на запитання аудиторії. Під час семінарського заняття додаткового оцінюється активність студентів при формулюванні запитань, участь у дискусії, формулювання альтернативних гіпотез.

Лекційні заняття

№з/п	Назва теми заняття та перелік основних питань (перелік дидактичного забезпечення, посилання на літературу та завдання на СРС)
1	<p>Тема: <i>Теоретичні основи миротворення.</i></p> <p>Основні питання: Миротворча діяльність та діяльність з розбудови миру: відмінності. Безпека як основна функція держави. Конфліктні відносини, конфліктні дії без використання зброї, збройний конфлікт як поняття соціології конфлікту. Структурні причини насильства. Нелінійна динаміка конфлікту. Ч.Тіллі про еволюцію функцій держави. Зовнішній і внутрішній вимір безпеки. Безпека та розвиток. Безпека людини у Доповіді про людський розвиток ПРООН (1994). К. Поппер про поступову та утопічну соціальну інженерію. Концепція «ліберального миру» та її противники.</p> <p>СРС: Методи пост конфліктної розбудови миру.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 1, 2, 4, 6, 7. Доп.: 4, 7, 9, 18, 21.</p>
2	<p>Тема: <i>Концептуальні засади та структура миротворчої діяльності ООН.</i></p> <p>Основні питання: Документи ООН про концепцію миротворення. Доповідь Генерального Секретаря ООН «Порядок денний для миру». Доповідь цільової групи ООН з пост конфліктного миротворення. Доповідь групи по вивченню операцій на користь миру (Доповідь Брахімі). Підручник багатofункціональних операцій з підтримання миру. «Фундаментальна доктрина» ООН. «Оптимальна стадія втручання» та три варіанти втручання. Структура фінансування системи ООН. Інституціональні основи миротворчих операцій. Державне будівництво як шлях миротворчих послуг.</p> <p>СРС: Держави та миротворчі ініціативи.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 3. Доп.: 5, 16.</p>
3	<p>Тема: <i>Соціальні причини та динаміка конфліктів та миру.</i></p> <p>Основні питання: Розмежування причин та приводу конфлікту. Соціально-економічні детермінанти розділення суспільств. Соціальна нерівність в основі конфлікту. Місцеві, регіональні та міжнародні причини конфлікту. Інтерпретація конфлікту різними сторонами. Динаміка ескалації, стабілізації та деескалації. Контекстуальні фактори конфлікту. Політична влада як чинник динаміки конфлікту. Роль “спойлерів” у конфліктному врегулюванні. Локальні та міжнародні миротворчі ініціативи у вирішенні конфлікту.</p> <p>СРС: Розробка карти аналітичної конфлікту з урахуванням соціальних причин.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 4; Дод.: 2, 8.</p>
4	<p>Тема: <i>Подолання конфліктної ситуації.</i></p> <p>Основні питання: Перемога однієї з сторін, капітуляція, ігнорування, переговори як сценарії вирішення конфлікту. Силкові та мирні способи вирішення конфлікту. Поведінка політичних лідерів як фактор вирішення конфлікту. Емоційні та когнітивні аспекти сприйняття конфлікту. Подолання стереотипів у сприйнятті конфліктної ситуації. Місцева миротворча діяльність. Інтереси місцевих суб'єктів влади. Культурні чинники примирення та соціального згуртування.</p> <p>СРС: Корінні народи у врегулюванні конфлікту.</p>

	<p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми. Література: Баз.: 2, 5. Доп.: 8, 14, 19, 23.</p>
5	<p>Тема: <i>Переговорний процес у подоланні конфлікту.</i> Основні питання: Причини надання переваги мирному врегулюванню. Багатовимірність переговорного простору. Підходи до переговорів. Встановлення ефективних каналів комунікації. Типи угод та рішень врегулювання конфлікту. СРС: Альтернативи переговорному простору. Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми. Література: Баз.: 2, 5, 6. Доп.: 14, 19.</p>
6	<p>Тема: <i>Третя сторона у врегулюванні конфлікту.</i> Основні питання: Сутність та засоби третьої сторони. Примус та переконання в процесі знаходження мирного рішення. Використання збройних сил та санкцій третьою стороною. Посередницькі послуги. Роль неурядових організацій у посередництві. Критерії ефективності посередництва. СРС: Компоненти побудови миру (Peacebuilding). Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми. Література: Баз.: 3, 5, 6. Доп.: 5, 14, 23.</p>
7	<p>Тема: <i>Підтримка миру та миробудівництво на сучасному етапі.</i> Основні питання: Порядок денний для миру ООН (1992) як документ епохи після “холодної війни”. Мир від “ІКЕА” та обмеження стандартизованих підходів ООН до миротворчості. Традиційні миротворчі операції у підтримці миру. Еволюція миротворчих операцій. Якісна зміна операцій з підтримки миру у 90-х рр.. Медіація та переговори у миротворчості. Миробудівництво в контексті трансформації конфлікту. Демобілізація, демілітаризація та реінтеграція як основні засади миробудівництва. СРС: Досвід реінтеграції Хорватії. Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми. Література: Баз.: 1, 4; Доп.: 5, 28, 29.</p>
8	<p>Тема: <i>Гуманітарні складові миротворчої діяльності</i> Основні питання: Співвідношення гуманітарного, цивільного і військового компонентів миротворчих місій. Діяльність міжнародних гуманітарних організацій у зоні конфлікту. Діяльність Міжнародного Комітету Червоного Хреста. Обмеження та перешкоди для діяльності гуманітарних організацій. СРС: Досвід гуманітарних місій у світі. Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми. Література: Баз.: 1, 4; Доп.: 5, 28, 29.</p>

9	<p>Тема: <i>Миротворча діяльність та захист прав людини.</i></p> <p>Основні питання: Женевська конвенція як основа міжнародного гуманітарного права. Конвенція про захист прав та основоположних свобод людини. Міжнародна конвенція для захисту усіх осіб від насильницьких зникнень. Практика Європейського Суду з прав людини у контексті збройних конфліктів. Держава та громадські організації у забезпеченні прав жертв конфлікту.</p> <p>СРС: Військові злочини як результат порушення міжнародного гуманітарного права.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 1, 4; Дод.: 5, 28, 29.</p>
10	<p>Тема: <i>Соціальні наслідки примусової міграції.</i></p> <p>Основні питання: Примусова міграція як явище: ключові поняття. Загальні характеристики досвіду внутрішнього переміщення. Етапи примусової міграції. Соціально-психологічні аспекти примусової міграції. Подолання досвіду війни у соціо-культурних практиках. Історична пам'ять та реконструкція травматичного досвіду. Гендерні та вікові особливості примусової міграції. Міжнародно-гуманітарний аспект примусової міграції. Стратегія підтримки внутрішньо переміщених осіб.</p> <p>СРС: Правовий статус внутрішньо переміщених осіб в Україні.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 7; Дод.: 27.</p>
11	<p>Тема: <i>Ліберальний мир як парадигма врегулювання конфлікту.</i></p> <p>Основні питання: Виміри ліберального миру у теоріях Мак-Джінті та Річмонда. Консервативна, ортодоксальна та емансипаторна моделі ліберального миру. Лібералізація політичних та економічних інституцій як передумова миру. Інтервенції у сфері верховенства права для досягнення ліберального миру. Вестернізація миротворчої діяльності. “Вілсонівська тріада” у розумінні миру. Неоліберальна складова втілення ліберального миру. Критика ліберального миру та альтернативні теорії миротворчості.</p> <p>СРС: Ліберальний мир та Україна.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 6; Дод.: 28, 33.</p>

12	<p>Тема: <i>Встановлення миру та громадянське суспільство.</i></p> <p>Основні питання: Поняття «громадянське суспільство». Мирне врегулювання та громадянське суспільство як взаємодоповнюючі фактори примирення. Робота зі структурними причинами конфлікту. Ненасильницькі суб'єкти та громадянський опір. Державна орієнтованість дипломатії Першого рівня. Порядок денний для миру і недержавні суб'єкти. Обмеження впливу недержавних суб'єктів.. СРС: Трансформаційний потенціал дипломатії Другого та Третього рівнів.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми. Література: Баз.: 5, 6. Дод.: 14, 19, 23.</p>
13	<p>Тема: <i>Примирення: сутнісні ознаки та сфери.</i></p> <p>Основні питання: Поняття «примирення». Примирення як ціль та соціальний процес. Суб'єкти примирення: організовані та неорганізовані. Сфери примирення: національний діалог, політична воля та зобов'язання еліт, безпека, свобода слова та пересування, образ держави в майбутньому. Національне примирення як робота з минулим. Соціальні причини та наслідки травматичного синдрому. Право на правду, перехідне правосуддя та репарації як засоби виходу з травматичного синдрому. Десинхронізація динаміки одужання жертв та динаміки політичного процесу.</p> <p>СРС: Індивідуальний та соціетальний компоненти «права на правду».</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми. Література: Баз.: 2, 3, 4. Доп.: 1, 2, 15, 17.</p>
14	<p>Тема: <i>Рівні примирення.</i></p> <p>Основні питання: Локальний рівень примирення. Традиційна та місцева миротворча діяльність: синтез. «Нахе-біті» та «лойя-джирга» як приклади застосування місцевих практик миротворення. Роль громадянського суспільства у встановленні миру. Міжнародна спільнота та світовий досвід примирення. Конституційна реформа та система стримувань і противаг: переваги та ризики. Політична система та виключені групи.</p> <p>СРС: Специфіка формування та роботи правоохоронних органів.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми. Література: Баз.: 5, 7. Дод.: 2, 3, 4.</p>
15	<p>Тема: <i>Національне примирення та демократична консолідація.</i></p> <p>Основні питання: «Демократична консолідація»: транзитологія та її критики. Г. О'Донелл та Ф. Шміттер про інституціоналізацію нових норм і структур режиму, розширення його легітимації та усунення перешкод. Ендогенні та екзогенні фактори демократичної консолідації. Демократичні інститути та механізми поширення миру. Демократія та ідентичність.</p> <p>СРС: Представницька держава як результат примирення.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми. Література: Баз.: 1, 4, 6. Дод.: 3, 10, 11, 17, 20.</p>
16	<p>Тема: <i>Механізми правосуддя перехідного періоду.</i></p> <p>Основні питання: Складові правосуддя перехідного періоду. Кримінальна відповідальність за воєнні злочини та злочини проти людяності. Причини використання амністії. Історія та типологія амністій у постконфліктному врегулюванні. Гібридні суди як елемент перехідного періоду. Комісія зі встановлення істини у процесі пошуку правди про конфлікт. Мандат, персональний склад та функції комісій зі встановлення істини. Соціальні наслідки функціонування комісій зі встановлення істини.</p>

	<p>СРС: Переглянути відео про роботу комісій зі встановлення правди.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 5; Дод.: 11; 27; 30; 32.</p>
17	<p>Тема: <i>Поствоєнна реконструкція: методи і цілі.</i></p> <p>Основні питання: Поствоєнна та постконфліктна реконструкція: сутнісні відмінності. Відновлення спроможності держави у поствоєнній реконструкції. Роль громадянського суспільства у процесі відновлення.</p> <p>СРС: Роль ООН у поствоєнній реконструкції.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 5; Дод.: 11; 27; 30; 32.</p>
18	<p>Тема: <i>Миротворчість та перспективи трансформації світового політичного порядку</i></p> <p>Основні питання: Україна на геополітичній карті світу. Негативний та позитивний мир у динаміці політичних систем. Популізм та радикалізм як загроза миру.</p> <p>СРС: Миротворчі операції ООН нового покоління.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 5; Дод.: 11; 27; 30; 32.</p>

Семінарські заняття

Основними завданнями семінарських занять є закріплення та поглиблення знань, які отримані на лекціях та в процесі самостійної підготовки студентів, сприяння та розвинення у студентів навичок самостійного та аналітичного мислення, вміння вести дискусію, відстоювати власну точку зору, узагальнювати отриману інформацію.

№з/п	Назва теми заняття та перелік основних питань (перелік дидактичного забезпечення, посилання на літературу та завдання на СРС)
1	<p>Тема: <i>Теоретичні основи миротворення..</i></p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Миротворча діяльність та діяльність з розбудови миру: відмінності. Безпека як основна функція держави. 2. Конфліктні відносини, конфліктні дії без використання зброї, збройний конфлікт як поняття соціології конфлікту. 3. Структурні причини насильства. <p>Література: Баз.: 1, 2, 4, 6, 7. Доп.: 4, 7, 9, 18, 21.</p>
2	<p>Тема: <i>Концептуальні засади та структура миротворчої діяльності ООН.</i></p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Доповідь Генерального Секретаря ООН «Порядок денний для миру». 2. Інституціональні основи миротворчих операцій. 3. Державне будівництво як шлях миротворчих послуг. <p>Література: Баз.: 3. Доп.: 5, 16.</p>
3	<p>Тема: <i>Соціальні причини та динаміка конфліктів та миру.</i></p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-економічні детермінанти розділення суспільств. 2. Місцеві, регіональні та міжнародні причини конфлікту. 3. Динаміка ескалації, стабілізації та деескалації. 4. Локальні та міжнародні миротворчі ініціативи у вирішенні конфлікту. <p>Література: Баз.: 4; Дод.: 2, 8.</p>
4	<p>Тема: <i>Подолання конфліктної ситуації.</i></p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перемога однієї з сторін, капітуляція, ігнорування, переговори як сценарії вирішення конфлікту.

	<p>2. Силкові та мирні способи вирішення конфлікту. Поведінка політичних лідерів як фактор вирішення конфлікту.</p> <p>3. Місцева миротворча діяльність. Інтереси місцевих суб'єктів влади.</p> <p>СРС: Корінні народи у врегулюванні конфлікту.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 2, 5. Доп.: 8, 14, 19, 23.</p>
5	<p>Тема: <i>Переговорний процес у подоланні конфлікту.</i></p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Причини надання переваги мирному врегулюванню. 2. Багатовимірність переговорного простору. 3. Підходи до переговорів. 4. Типи угод та рішень врегулювання конфлікту. <p>СРС: Альтернативи переговорному простору.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 2, 5, 6. Доп.: 14, 19.</p>
6	<p>Тема: <i>Третя сторона у врегулюванні конфлікту.</i></p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та засоби третьої сторони. 2. Примус та переконання в процесі знаходження мирного рішення. 3. Роль неурядових організацій у посередництві. Критерії ефективності посередництва. <p>СРС: Компоненти побудови миру (Peacebuilding).</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 3, 5, 6. Доп.: 5, 14, 23.</p>
7	<p>Тема: <i>Підтримка миру та миробудівництво на сучасному етапі.</i></p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок денний для миру ООН (1992) як документ епохи після “холодної війни”. 2. Мир від “ІКЕА” та обмеження стандартизованих підходів ООН до миротворчості. 3. Еволюція миротворчих операцій. <p>СРС: Досвід реінтеграції Хорватії.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 1, 4; Доп.: 5, 28, 29.</p>
8	<p>Тема: <i>Гуманітарні складові миротворчої діяльності</i></p> <p>Основні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Співвідношення гуманітарного, цивільного і військового компонентів миротворчих місій. 2. Діяльність міжнародних гуманітарних організацій у зоні конфлікту. 3. Обмеження та перешкоди для діяльності гуманітарних організацій. <p>СРС: Досвід гуманітарних місій у світі.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 1, 4; Доп.: 5, 28, 29.</p>

9	<p>Тема: <i>Миротворча діяльність та захист прав людини.</i></p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Женевська конвенція як основа міжнародного гуманітарного права. 2. Практика Європейського Суду з прав людини у контексті збройних конфліктів. 3. Держава та громадські організації у забезпеченні прав жертв конфлікту. <p>СРС: Військові злочини як результат порушення міжнародного гуманітарного права.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 1, 4; Дод.: 5, 28, 29.</p>
10	<p>Тема: <i>Соціальні наслідки примусової міграції.</i></p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Примусова міграція як явище: ключові поняття. Загальні характеристики досвіду внутрішнього переміщення. 2. Етапи примусової міграції. Соціально-психологічні аспекти примусової міграції. 3. Гендерні та вікові особливості примусової міграції. <p>СРС: Правовий статус внутрішньо переміщених осіб в Україні.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 7; Дод.: 27.</p>
11	<p>Тема: <i>Ліберальний мир як парадигма врегулювання конфлікту.</i></p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виміри ліберального миру у теоріях Мак-Джінті та Річмонда. 2. Лібералізація політичних та економічних інституцій як передумова миру. 3. Критика ліберального миру та альтернативні теорії миротворчості. <p>СРС: Ліберальний мир та Україна.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 6; Дод.: 28, 33.</p>
12	<p>Тема: <i>Встановлення миру та громадянське суспільство.</i></p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «громадянське суспільство». 2. Робота зі структурними причинами конфлікту. Ненасильницькі суб'єкти та громадянський опір. 3. Обмеження впливу недержавних суб'єктів.. СРС: Трансформаційний потенціал дипломатії Другого та Третього рівнів. <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 5, 6. Дод.: 14, 19, 23.</p>
13	<p>Тема: <i>Примирення: сутнісні ознаки та сфери.</i></p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «примирення». 2. Примирення як ціль та соціальний процес. Суб'єкти примирення: організовані та неорганізовані. 3. Сфери примирення. 4. Соціальні причини та наслідки травматичного синдрому. <p>СРС: Індивідуальний та соціетальний компоненти «права на правду».</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 2, 3, 4. Дод.: 1, 2, 15, 17.</p>

14	<p>Тема: <i>Рівні примирення.</i></p> <p>План: 1. Локальний рівень примирення. 2. Міжнародна спільнота та світовий досвід примирення. 3. Конституційна реформа та система стримувань і противаг: переваги та ризики. Політична система та виключені групи.</p> <p>СРС: Специфіка формування та роботи правоохоронних органів.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 5, 7. Дод.: 2, 3, 4.</p>
15	<p>Тема: <i>Національне примирення та демократична консолідація.</i></p> <p>План: 1. «Демократична консолідація»: транзитологія та її критики. 2. Ендогенні та екзогенні фактори демократичної консолідації. 3. Демократичні інститути та механізми поширення миру. 4. Демократія та ідентичність.</p> <p>СРС: Представницька держава як результат примирення.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 1, 4, 6. Дод.: 3, 10, 11, 17, 20.</p>
16	<p>Тема: <i>Механізми правосуддя перехідного періоду.</i></p> <p>План: 1. Складові правосуддя перехідного періоду. 2. Комісія зі встановлення істини у процесі пошуку правди про конфлікт.</p> <p>СРС: Переглянути відео про роботу комісій зі встановлення правди.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 5; Дод.: 11; 27; 30; 32.</p>
17	<p>Тема: <i>Поствоєнна реконструкція: методи і цілі.</i></p> <p>План:</p> <p>1. Поствоєнна та постконфліктна реконструкція: сутнісні відмінності. 2. Відновлення спроможності держави у поствоєнній реконструкції. 3. Роль громадянського суспільства у процесі відновлення.</p> <p>СРС: Роль ООН у поствоєнній реконструкції.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 5; Дод.: 11; 27; 30; 32.</p>
18	<p>Тема: <i>Миротворчість та перспективи трансформації світового політичного порядку</i></p> <p>Основні питання: Україна на геополітичній карті світу. Негативний та позитивний мир у динаміці політичних систем. Популізм та радикалізм як загроза миру.</p> <p>СРС: Миротворчі операції ООН нового покоління.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 5; Дод.: 11; 27; 30; 32.</p>

6. Самостійна робота студента

Самостійна робота студента розрахована на підготовку питань до семінарських занять, аналіз окремих першоджерел. Викладач також пропонує до опрацювання сучасні наукові статті та публіцистичні матеріали пов'язані з новітніми тенденціями у сфері конфліктів та миру.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять

Відвідування лекційних і семінарських занять є обов'язковим. Пропущені контрольні заходи оцінювання Пропущену контрольну роботу можна написати повторно, але до моменту проставлення проміжної атестації з урахуванням часу, необхідного викладачу для перевірки роботи. Пропущені експрес-контрольні не відпрацьовуються. Процедура оскарження

результатів контрольних заходів оцінювання Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Календарний контроль

Календарним контролем є атестація. Метою проведення атестації є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка освітнього процесу студентами. На першій проміжній атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 20 і більше балів. На другій проміжній атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 40 і більше балів. У випадку, якщо цей показник не відповідає вимогам, виставляється «не атестований». Відпрацювання «не атестації» здійснюється на консультаціях з викладачем шляхом усної відповіді на питання не засвоєного студентом матеріалу.

Для оскарження контрольних заходів студент має подати заяву, у якій має бути вказана причина оскарження, наведені факти упередженості викладача. Викладач повинен обговорити дану заяву зі студентом особисто на консультації. В разі відсутності порозуміння щодо результату контрольного заходу, формується комісія з викладачів кафедри, яка оцінює процедуру проведення контрольного заходу та претензії студента. Комісія може вирішити провести контрольний захід повторно, або відхилити заяву. Рішення комісії є остаточним та оскарженню не підлягає.

Опанування дистанційних курсів.

За бажанням здобувача в умовах, що не сприяють регулярному відвідуванню занять, допускається вивчення окремих змістовних частин освітнього компонента в асинхронному режимі, зокрема, через опанування дистанційних курсів. Для врахування в системі оцінювання балів за опанування таких курсів, вони мають відповідати змістовно силабусу, бути узгоджені із викладачем, та на підтвердження проходження курсів студент має надати відповідний документ із зазначенням назви та обсягу в годинах. Визнання результатів неформальної освіти відбувається у порядку, визначеному у відповідному Положенні КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>. 3

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що він отримує за наступні види робіт:

- 1) відповіді на семінарських заняттях;
- 2) активна робота на семінарських заняттях;
- 3) експрес-контрольні в процесі лекційних занять;
- 4) виконання домашньої контрольної роботи (ДКР);
- 5) написання двох модульних контрольних робіт (МКР).

I. Робота протягом семестру

1. Виступи на семінарських заняттях

Максимальна кількість балів, які студент може отримати на всіх семінарських заняттях протягом семестру, дорівнює 25 балів.

При відповіді на кожне питання студент отримує:

«відмінно» – 5 балів – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) якщо при відповіді студент демонструє глибоке знання матеріалу, логічно і послідовно його викладає, дає обґрунтовані висновки, вільно оперує конкретними даними, з легкістю і переконливо відповідає на поставлені питання;

«добре» – 4 бали – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями, відповідає на більшість з поставлених запитань викладача та студентів;

«задовільно» – 3 бали – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації)

«незадовільно» – 0 балів – значні помилки, виступ не послідовний, на поставлені запитання не відповідає взагалі, відсутня робота на семінарі.

2. Активність роботи на семінарських заняттях

Максимальна кількість балів, які студент може отримати на всіх семінарських заняттях протягом семестру, дорівнює 15 балів.

«відмінно» – 3 бали – студент бере активну участь в обговоренні усіх питань плану семінарського заняття;

«добре» – 2 бали – студент бере участь в обговоренні окремих питань плану семінарського заняття.

«задовільно» – 1 бал – студент бере участь в обговоренні одного питання плану семінарського заняття.

«незадовільно» – 0 балів – студент не бере участі в обговоренні питань теми семінарського заняття.

3. Експрес-контрольні на лекціях

Експрес-контрольні роботи оцінюються у 5 балів кожна. Враховуючи, що протягом семестру відбувається 4 експрес-контролі, максимальна кількість балів за експрес-контрольні – 20 балів.

«відмінно» – 5 балів – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації);

«добре» – 4 балів – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями;

«задовільно» – 3 бали – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки;

«незадовільно» – 0 балів – немає відповіді, або студент відсутній під час написання роботи.

4. Домашня контрольна робота (ДКР)

Максимальний бал – 20 балів.

«відмінно» – 20-17 балів – вміння надати послідовне обґрунтування заявлених тверджень, у якому поєднуються як емпіричні докази, так і теоретичні засади. Чітка будова та вираження структури есе, основних і допоміжних аргументів. Демонстрація глибокого розуміння проблеми. Ефективне і точне використання доказів. Здатність продемонструвати критичне мислення та підходи (зокрема, врахування контр доказів і контр тверджень). Певний ступінь оригінальності аргументів. Обсяг досліджених джерел – не менше 10;

«добре» – 16-13 балів – повна відповідь з незначними неточностями, здатність прямо аналізувати проблему, чітка будова та вираження структури есе, основних і допоміжних аргументів. Визначення основних тем і аргументів та здатність застосовувати проблемний підхід до аналізу запропонованих питань. Наявність досліджених джерел;

«задовільно» – 12 балів – визначення теми і декількох аргументів вирішення проблеми, наводяться деякі положення теорій миру та конфліктів, використовуються поняття навчального матеріалу;

«незадовільно» – 0 балів – відсутня послідовність викладу матеріалу. Тема не відповідає змісту роботи. В роботі наявні значні наукові та стилістичні неточності. Завдання не

виконано.

За кожний тиждень затримки із поданням ДКР нараховуються штрафні –2 бали (усього не більше –8 балів).

Наявність позитивної оцінки (не менше 12 балів) з ДКР є умовою допуску до залікової контрольної роботи.

5. Модульна контрольна робота (МКР)

Дві МКР оцінюються максимально 10 балів кожна. Відповідно, сумарний ваговий бал для МКР – 20 балів.

Кожна МКР передбачає письмову відповідь на 1 питання, протягом однієї академічної години на семінарських заняттях.

Оцінювання відповіді на питання здійснюється за наступними критеріями:

«відмінно» – 10-9 балів – надаються точні дефініції, надано декілька теоретично обґрунтованих аргументів щодо питання, наведення прізвищ дослідників, які вивчали дану проблему;

«добре» – 7-8 балів – відображається сутність питання, але наявні неточності у відповіді;

«задовільно» – 6 балів – неповна відповідь, наявні суттєві помилки;

«незадовільно» – 0 балів – відсутня або некоректна відповідь.

6. Заохочувальні бали

Всього не більше 10 балів за такі види робіт:

– за науково-дослідницьку діяльність (участь у конференціях, «Днях науки ФСП», конкурсах студентських робіт, публікації);

– участь у факультетських олімпіадах з дисципліни та всеукраїнських олімпіадах.

II. Порядок проведення атестацій і семестрового контролю

На першій атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 20 і більше балів.

На другій атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 40 і більше балів.

У випадку, якщо цей показник не відповідає вимогам, виставляється «не атестований».

Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру, за умови зарахування МКР, переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею переведення. Якщо сума балів менша за 60, але МКР зараховано, студент виконує залікову контрольну роботу. У цьому разі сума балів за виконання МКР та залікову контрольну роботу переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею переведення. Студент, який у семестрі отримав більше 60 балів та має позитивну оцінку за МКР, отримує залікову оцінку «автоматом».

Студент, який у семестрі отримав більше 60 балів, але бажає підвищити свій результат, може взяти участь у заліковій контрольній роботі. У цьому разі остаточний результат складається з балів, отриманих на заліковій контрольній роботі та балів за МКР.

Ваговий бал залікової контрольної роботи – 80 балів.

Завдання залікової контрольної роботи складається з чотирьох питань, на які повинен відповісти студент. Питання є різними за змістом, відповідають тематиці лекцій, семінарів, самостійної роботи, питань з самоконтролю (перелік питань у додатку 3).

Відповідь на кожне питання оцінюється у 20 балів.

Система оцінювання питання:

«відмінно» – 20-18 балів – повна відповідь на питання (не менше 90% потрібної інформації);

«добре» – 17-15 балів – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації, незначні неточності);

«задовільно» – 14-12 балів – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки);

«незадовільно» – 0 балів – незадовільна відповідь.

Поточний контроль: експрес-опитування, опитування за темою заняття, МКР.

Календарний контроль: провадиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

Семестровий контроль: залік

Умови допуску до семестрового контролю: семестровий рейтинг більше 40 балів.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Питання на залік.

- 1. Дайте визначення поняттям «миротворча діяльність», «діяльність з розбудови миру».*
- 2. Які основні соціальні причини насильства?*
- 3. В чому полягає сутність безпеки як функції держави ?*
- 4. Які основні положення критикуються в концепції «ліберального миру»?*
- 5. Назвіть основні документи ООН щодо миротворчої діяльності*
- 6. Розкрийте структуру фінансування системи ООН.*
- 7. Охарактеризуйте особливості миротворчих операцій.*
- 8. Вкажіть особливості участі українських миротворців у зонах конфліктів.*
- 9. Охарактеризуйте силові та мирні способи вирішення конфлікту.*
- 10. Як подолати стереотипи у сприйнятті конфліктної ситуації?*
- 11. В чому полягає роль корінних народів у врегулюванні конфлікту?*
- 12. В чому причини надання переваги мирному врегулюванню?*
- 13. Назвіть основні різновиди підходів до переговорів.*
- 14. Розкрийте типи угод та рішень врегулювання конфлікту.*
- 15. Як встановлювати ефективні канали комунікації при переговорах?*
- 16. Дайте характеристику примусу та переконанню в процесі знаходження мирного рішення.*
- 17. За якими критеріями оцінюється ефективність посередництва?*
- 18. Розкрийте роль неурядових організацій у посередництві.*
- 19. Назвіть компоненти побудови миру.*
- 20. Розкрийте зміст поняття «громадянське суспільство».*
- 21. В чому особливості роботи зі структурними причинами конфлікту?*
- 22. В чому полягає трансформаційний потенціал дипломатії Другого та Третього рівнів?*
- 23. Розкрийте сутність примирення як соціального процесу.*
- 24. В чому полягають сфери національного примирення?*
- 25. В чому особливості національного примирення як роботи з минулим?*
- 26. В чому полягає реалізація «права на правду»?*
- 27. Розкрийте особливості традиційної та місцевої миротворчої діяльності.*
- 28. Назвіть приклади застосування місцевих практик миротворення*
- 29. Проаналізуйте критерії ефективності конституційної реформи та системи стримувань і противаг при будівництві миру.*
- 30. Розкрийте зміст терміну «демократична консолідація».*
- 31. Назвіть ендогенні та екзогенні фактори демократичної консолідації.*
- 32. В чому специфіка представницької держави як результату примирення?*

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено кандидатом політичних наук, доцентом, доцентом кафедри соціології Багінським Андрієм Владиславовичем,

Ухвалено кафедрою соціології (протокол № 10 від 08.04.2023)

Погоджено Методичною комісією факультету (протокол № 8 від 02.06.2023)